

Kommende lovkrav til stalden kræver strategi og planlægning

I løbet af de kommende år træder nye krav til kvægstalde i kraft. Alle mælkeproducerende bedrifter skal leve op til kravene, og derfor skal mange producenter allerede nu træffe en del strategiske valg for at sikre bedriftens fremtid.

De næste 13 år skal der bygges endnu mere dyrevelfærd ind i de eksisterende kvægstalde. Det sker i forlængelse af "Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af kvæg", der tidligere hed "Lov om hold af malkekvæg".

Den øgede dyrevelfærd kommer til at koste penge, og der vil være en del strategiske valg at træffe for at sikre bedriftens fremtid.

For at leve op til kravene skal man i flere tilfælde indhente miljøgodkendelse, ligesom fx brandsikring skal tænkes ind for at undgå at skulle brandsikre hele staldkomplekset. Det er med andre ord ikke noget, der kan ordnes med et snuptag, men noget der kræver tid og planlægning. De førstkommande krav træder i kraft i 2022 og 2024.

Vigtige overvejelser allerede nu

Kravene betyder også, at du allerede nu fx skal overveje, hvor det opdræt, der plejer at gå på fuldspalter, skal være. Tilsvarende skal du tage stilling til, hvor du skal etablere ekstra kælvningsfaciliteter, hvis bedriften ikke allerede opfylder kravene.

De lovmæssige krav har tidligere været erhvervets anbefalinger, når man byggede nyt, men nu skal alle mælkeproducenter altså have opdateret deres bedrifter, så de imødekommer kravene.

Søg derfor råd og vejledning ved de lokale bygningskontorer, som ved, hvordan man griber kravene an, både i forhold til staldindretning, miljø og brand.

På landbrugsinfo.dk kan du finde en oversigt over kravene frem til 2034 ved at søge på *Overgangsordninger for Lov om hold af malkekvæg*.

/VIBEKE FLADKJÆR NIELSEN, VFN@SEGES.DK

Nu skal landbrugsaftalen gøres konkret

SIDE 2

Gør arbejdet med minilæsser sikkert

SIDE 3

Husk serviceeftersyn af plansilo og siloplads

SIDE 4

2022

Krav som træder i kraft i 2022

I 2022 skal følgende implementeres på bedrifterne:

- Alle køer skal have adgang til en kobørste
- Max. 6 køer pr. drikkekop
- Alle nykælvende skal have en ædeplads pr. ko
- Kalve i grupper og ungdyr skal kunne udføre hudpleje via en stationær børste.

2024

Krav som træder i kraft i 2024

I 2024 kommer der nogle mere omkostningstunge krav til de eksisterende stalde. Du skal allerede nu til at arbejde med kravene, hvis du skal have tilpasset de nuværende rammer på bedriften. Kravene er bl.a. disse:

- Syge og tilskadekomne malkekøer skal kunne opstaldes i enkeltsygebokse, hvis det er nødvendigt
- Arealkrav ved enkelt- og fælles sygeboks
- Gulvet på opsamlingspladsen skal være eftergiveligt
- Krav om max antal køer pr. ædeplads
- Max 10 køer pr. meter drikkekar
- Kælvningsfaciliteter i form af enkeltkælvningbokse og fællesforberedelsesbokse
- Ko og kalv skal gå sammen i 12 timer efter kælvning
- Fuldspalter er ikke længere tilladt på malkekvægsbedrifter
- Arealkrav til ungdyr i fællesboks
- Ungdyr skal have forhold, der opfylder deres naturlige ædestilling
- I slagtekalvebesætninger skal der være et modtagerafsnit.

NU SKAL LANDBRUGSAFTALEN GØRES KONKRET

Det er en meget overordnet aftale for landbrugets grønne omstilling, som et politisk flertal vedtog for nyligt. Nu skal aftalen gøres konkret og operationel. Her spiller L&F Kvæg en aktiv rolle.

15 sider. Så meget fylder den aftale om en grøn omstilling af landbruget, som regeringen indgik i starten af oktober sammen med et bredt flertal i Folketinget. Og antallet af sider taler for sig selv. Der er tale om en meget overordnet plan, som i de kommende år skal udmøntes i specifikke aftaler og krav. Og i den proces spiller L&F Kvæg iflg. sektordirektør Ida Storm en stor rolle.

"I processen fra overordnet til operationel plan vil der være et hav af høringer. Og her ligger der en stor og vigtig opgave for os i at spille ind med faglige argumenter, forslag og praktisk viden, ligesom vi skal arbejde videre på mange af de løsninger, som

skal få os i mål med aftalen," forklarer Ida Storm. Der indgår **fem hovedelementer** i landbrugsaftalen. Her får du en kort oversigt over de fem elementer set i kvægperspektiv og et lille udpluk af, hvad Ida Storm fremhæver, at L&F Kvæg vil arbejde på:

1. EU's fælles landbrugspolitik

Landbrugsaftalen afskaffer betalingsrettighederne fra og med 2023, og der indføres en basisindkomststøtte med samme støttebeløb pr. hektar. Dermed sker der en udjævning af landbrugsstøtten. Landbrugsaftalen tager dog ikke højde for

Metanreduktion: Stof X er lovende men dosis og tildelingsmåde skal justeres

De første koforsøg viser, at Stof X reducerer metanen effektivt, men at stoffet samtidig går ud over foderoptagelse og mælkeproduktion. Det skal der ændres på, hvis Stof X skal have en fremtid som virkemiddel mod køernes metanproduktion.

Der arbejdes fortsat intenst på at udvikle effektive foderadditiver til reduktion af køernes metanproduktion. Det gælder bl.a. arbejdet med det såkaldte Stof X, som har vist sig at blokere køernes metanproduktion meget effektivt.

Senest har SEGES gennemført et forsøg, hvor fire køer fik stoffet i en periode på 14 dage i fire forskellige doser. Ved de høje og mest effektive doser viste det sig imidlertid også at gå ud over foderoptagelse og mælkeproduktion.

"I det videre arbejde med Stof X skal der derfor fokuseres på at blive skarpere på dosis og tildelingsmåde," forklarer chefkonsulent Nicolaj Ingemann Nielsen, SEGES.

"I forsøget blev Stof X tildelt to gange dagligt. Men ved tildeling i mindre doser over hele døgnet fx via opblanding i TMR eller PMR er det måske muligt at undgå de negative effekter på mælkeproduktionen," mener chefkonsulenten.

Metandannelse reduceres til det halve

Målet er, at Stof X skal indgå i et metanhæmmende "triple-action-foderadditiv", der ved at kombinere tre forskellige virkemidler tilsammen ventes at kunne hæmme metanproduktionen med 50 pct. De tre virkemidler er:

1. Begrænsning af metandannelsen med Stof X

Det er en gruppe af mikroorganismer – de såkaldte arkæer – der producerer metanen i vommen. Stof X hæmmer det enzym i arkæerne, der er nødvendigt for, at de kan omdanne brint til metan.

2. Begrænsning af tilgængeligheden af brint

Der dannes brint, når bakterierne i vommen forgæver foderet. Ved at bruge probiotiske bakterier, som kan forbruge brint i andre processer, mindskes arkæernes adgang til brint.

3. Begrænsning af mængden af arkæer i vommen

Mængden af arkæer i koens vom begrænses med specielle mælkesyrebakterier og naturligt forekommende vira.

Flere forsøg på vej

Ifølge forskerne kan den negative påvirkning af køernes produktion med Stof X bl.a. skyldes overskud af det brint, der ellers ville blive omdannet til metan. Derfor skal der nu foretages flere forsøg for at nå i mål. Projektet løber frem til og med 2025.

Forskerne er i gang med at søge patent på stoffet og holder derfor kortene tæt til kroppen om, hvad Stof X konkret består af. Det er godkendt i fødevareindustrien, men endnu ikke til foder til dyr.

Projektet om Stof X og triple-action-additivet udvikles i samarbejde mellem Aarhus og Københavns Universiteter, LactoBio, SEGES, Vilofoss, DLG, Arla og Danish Crown.

/KIRSTEN MARSTAL, KFM@SEGES.DK

de tab, det giver kvægsektoren. Men der er flere punkter, som delvist afhjælper det:

- Slagtepræmiepuljen er forhøjet med 65 mio. kr. om året frem til 2030.
- Der kommer en kopræmiepulje på 85 mio. kr. i 2023 (ca. 150 kr. pr. ko), som udfases frem til 2026.
- Der kommer en grøn tilvalgsordning – et såkaldt eco-scheme – til miljø og klimavenligt græs.

Der venter et vigtigt arbejde med at tilrette den grønne tilvalgsordning, så den bliver funktionel og giver positivt afkast for kvægsektoren. Der er også aftalt et eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed, der skal arbejdes på for at give bedst mulige forhold for kvægbrugerne.

Punkterne er dog langt fra tilstrækkelige til at kompensere kvægsektoren for tabet ved udjævning af landbrugsstøtten. L&F Kvæg vil derfor også arbejde på, at der etableres en særlig kriseordning til dem, der rammes særlig hårdt af omlægningen af landbrugsstøtten.

2. Klimaindsats

I aftalen er der indført et generelt reduktionskrav for klimagasser fra kvægs fordøjelse på 0,17 mio. t CO₂e i 2025. Det svarer til den reduktion, som regeringen har beregnet som mulig, hvis der tilsættes 50 g fedtsyre/kg tørstof til rationer til

konventionelt malkekvæg (55 g til jersey) og 40 g fedtsyre/kg tørstof til kvier.

Det er meget høje koncentrationer, og konsekvenserne af så høje fedtkoncentrationer for mælkens egenskaber er ukendte. Desuden vil produktionen af de mængder af fedtholdige fodermidler, som er nødvendige, kræve en stor omstilling i markbruget. Alternativt vil fedtet komme fra biprodukter i palmeolieindustrien.

Når det er sagt, er det ifølge Ida Storm positivt, at kravet først er gældende fra 2025, og at der er indført fleksibilitet til at reducere udledningen med andre virkemidler fx foderadditiver. Det lå ikke i kortene ved forhandlingernes start.

L&F Kvæg er i fuld gang med arbejdet på at udvikle foderadditiver og vil også se på, hvordan man sikrer en forsyningskæde, som gør det muligt at bruge rapsfrø som fedtkilde både til konventionelle og økologiske køer.

3. Kvælstofindsats

Kvælstofindsatsen baseres som udgangspunkt på frivillighed med kollektive virkemidler, så det ikke bliver nødvendigt at øge den målrettede regulering. Reduktionsmålet på 13.100 tons underkastes desuden en second opinion, som inkluderer lokalt funderede analyser, der skal afdække eventuelle nye veje til at opfylde målet. Kvægbruget har mange af de arealer, som rammes.

4. Finansiering

Der afsættes en ramme på 27 mia. kr. fra primært landbrugsstøtten til den grønne omstilling af landbrugerhvervet i perioden 2023-2027. Der tilføres 3,8 mia. kr. i nye statslige midler. Hovedparten af de nye statslige midler skal i 2023-2024 anvendes til udtagning af lavbundslande og frivillige kollektive virkemidler.

5. Udtagning af lavbund og andre arealer

Aftalen indeholder et mål om udtagning af 100.000 ha lavbundsland i 2027. Heraf 62.500 ha ved oversvømmelse og 37.500 ved ekstensiveret drift. Her vil L&F Kvæg bl.a. fokusere på mulighederne for at anvende udtagne lavbundslande – måske med afgræsning af kvæg.

Find hele landbrugsaftalen på fm.dk. Søg på *Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug*.

/ KIRSTEN MARSTAL, KFM@SEGES.DK

GØR ARBEJDET MED MINILÆSSER SIKKERT

Ny video fra SEGES Arbejdsmiljø sætter fokus på sikkerhed for dig, der arbejder med minilæsser.

En minilæsser er et uudværligt arbejdsredskab på rigtig mange kvægbedrifter. Den er nem og hurtig at betjene, og den sparer mange timers manuelt arbejde hver eneste dag.

Desværre er minilæsseren ofte involveret i en del alvorlige arbejdsulykker. Derfor har seniorkonsulent Kasper Stougård fra SEGES lavet en video, hvor han gennemgår udfordringerne med minilæsseren, så arbejdet gøres så sikkert som muligt.

"Der sker simpelthen for mange ulykker i landbruget, hvor minilæsseren er involveret. Og det skal vi have gjort noget ved," siger Kasper Stougård.

Målet er at give landmænd og medarbejdere på kvægbedriften en let tilgængelig måde at tale om sikkerhed i arbejdet på.

"Det er så lidt, der skal til for at gøre arbejdet langt sikrere. Og det er ikke noget, der fylder voldsomt meget i hverdagen. Man skal bare

være opmærksom på det i processen. Og det er vigtigt for os at gøre synligt," siger Kasper Stougård.

/ ERIK SUHR, ERSU@SEGES.DK

Seniorkonsulent Kasper Stougård fra SEGES giver gode råd til en sikker arbejdsdag. Foto: SEGES

Manglende forebyggelse af forurening med overfladevand fra plansilo og ensilageplads kan føre til træk i støtten.
Foto: SEGES

Husk serviceeftersyn af plansilo og siloplads

Flere kommuner har sat fokus på håndtering af overfladevand fra ensilagepladser og -siloeer, fordi det kan være anledning til forurening. Få styr på, at din plads klarer et eftersyn.

Græs og majs er de fleste steder ved at være pakket godt sammen på ensilageplads og i plansilo. Derfor er det tid at følge op på, hvordan vandet kommer væk.

Kan vandet løbe af pladsen og hen til afløb – og kan afløb og brønd følge med? Det er vigtigt at tjekke op på, eftersom flere kommuner igennem de seneste år haft stor fokus på håndtering af overfladevand fra ensilagepladser/siloeer, fordi de desværre oplever det som kilde til forurening af vandløb m.v.

Her får du en gennemgang af de vigtigste tjekpunkter.

Indret pladsen med randzone og afløb

En plansilo og ensilageplads er indrettet med vægge eller åbne sider. Ved alle åbne ender og sider skal du etablere mindst 2 m randzone med 3 pct. fald ind mod selve pladsen.

Hvor randzone og plads møder hinanden, skal der være dræn med fald til afløb. Du kan placere afløbet ud for endemur eller anden samling, hvor kørsel på dæksel minimeres. Før afløb til en samlebrønd, hvorfra det enten pumpes til gyllebeholder eller til udsprinkling.

Dimensionér anlægget korrekt

Hvis regnvand og restvand samles i en samlebrønd for senere udbringning på mark, skal du sikre, at samlebrønden er stor nok til at rumme den opsamlede vandmængde, så der ikke sker overløb. Og her er det vigtigt at bemærke, at der er perioder af året, hvor det ikke er muligt at tømme samlebrønden.

Ligeledes skal pumpen, der monteres, dimensioneres efter vandmængden. De fleste årsager til overløb fra samlebrønde sker ved, at pumpen ikke kan følge med.

Følg retningslinjerne for udsprinkling

Uanset om du udbringer vandet med automatisk anlæg eller ved manuel udkørsel, skal du overholde retningslinjerne for udsprinkling. Det betyder, at du ikke må udsprinkle på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord eller på jord, hvor der ikke er bevoget areal eller afgrøder.

Der må heller ikke være fare for afstrømning til vandløb og dræn. Arealet til udsprinkling skal som minimum være samme størrelse som arealet, der opsamles fra.

Træk i støtten og bøde ved kontrol

Ensilageopbevaring er omfattet af reglerne om krydsoverensstemmelse. Det betyder, at du kan blive trukket i støtten, hvis du ikke forebygger risiko for forurening af grundvand m.m. Ved Landbrugsstyrelsens kontroller og de kommunale miljøtilsyn vurderer kontrollanterne, om du opbevarer ensilagen i overensstemmelse med reglerne ud fra disse fokuspunkter:

- Manglende randzone (mur eller 2 m belægning med 3 pct. fald mod afløb)
- Manglende afløb til samlebrønd
- Ensilage placeret på randzone.

Ved forurening af vandløb eller lignende, som skyldes, at kravene ikke er opfyldt, vil kommunen kunne melde sagen til politiet. Det vil typisk medføre en større bøde.

/ANJA JUUL FREUDENDAL, AJFL@SEGES.DK

HUSK:

Der må ikke placeres ensilage på randzonen eller over afløb. Det ses desværre af og til, når stakken bliver for stor.

SPAR 150 KR. PÅ BILLETTEN TIL KALVENS DAG

Kalvens Dag løber af stablen 22. november i Herning. Tilmeld dig før 7. november og spar gebyret på billetten.

Du har sandsynligvis besluttet dig for, at du skal til Kalvens Dag i Herning. Men måske har du ikke tilmeldt dig endnu. Der er jo længe til.

Du bør alligevel straks scanne QR-koden i bunden af denne artikel og tilmelde dig. Hvis du gør det inden 7. november, sparer du nemlig gebyret på 150 kr. + moms.

Skulle du være en lille smule i tvivl om, hvorvidt du og din kalvepasser skal afsted, får du lige et par highlights fra programmet, som du med sikkerhed ikke vil gå glip af:

- Hvor højt skal man som dygtig landmand stræbe i forhold til råmælk for at opnå en god passiv immunisering?
- Råmælk er meget mere end antistoffer – hør hvad og hvordan de påvirker kalven
- Mælkeerstatning og komælk påvirker kalvens mineralbalance forskelligt
- Dygtige kalveansvarlige fortæller, hvad der fungerer hos dem.

Kalvens Dag løber af stablen mandag den 22. november kl. 9.30-16.00 i MCH Herning Kongrescenter.

Pris inkl. forplejning er 495 kr. + moms ved tilmelding senest 6. november. Herefter pålægges et gebyr på kr. 150 + moms.

/LONE SYLVEST SØGAARD, LSS@SEGES.DK

Tilmeld dig nu på tilmeld.dk/kalvensdag2021

SUNDHED OG VELFÆRD
– en del af L&F Kvægs strategi 2023